

Vlaams
Parlement

stuk **1536** (2011-2012) – Nr. 1
ingediend op 21 maart 2012 (2011-2012)

Voorstel van resolutie

van de heren Filip Dewinter, Frank Creyelman
en Christian Verougstraete en mevrouw Marijke Dillen

betreffende het onderhandelen
van een cultureel samenwerkingsakkoord
tussen Vlaanderen en de Republiek China (Taiwan)

TOELICHTING

De Republiek China (Taiwan) bestaat uit een groep eilanden gelegen aan de zuidoostelijke kust van het Chinese vasteland. Door de jaren heen zijn landen die de Republiek China niet erkennen in internationale betrekkingen de naam van het grootste eiland uit deze eilandengroep, Taiwan, gaan gebruiken. Andere namen die werden en worden gebruikt om de Republiek China aan te duiden zijn: China (de Verenigde Naties tot 1971 en landen die de Republiek China erkennen), Nationalistisch China en Vrij China (om het onderscheid te maken met de communistische Volksrepubliek China) en Chinees Taipei onder invloed van diplomatieke druk door de Volksrepubliek China bij internationale organisaties waaraan de Republiek China participeert.

De geschiedenis van de Republiek China, dat toen nog het Chinese vasteland omvatte, begon na de val van de Mantsjoedynastie in 1912. Sinds haar ontstaan werd de jonge republiek geplaagd door twisten tussen verschillende krijgsheren en werd ze gefragmenteerd door buitenlandse machten. In 1928 werd het grondgebied van de republiek opnieuw verenigd onder het gezag van de Kwomintang, ook gekend als de Chinese Nationalistische Partij. De Kwomintang startte een programma van modernisering en industrialisering. Dat programma werd echter al gauw gehinderd door conflicten met de Chinese communistische partij, overgebleven krijgsheren en Japanse agressie. Op dat moment was het eiland Taiwan door het verdrag van Shimonoseki van 1895 al onder Japanse heerschappij. Japan, dat in 1931 Mantsjoerije was binnengevallen, rukte steeds verder op naar het noorden van China. Dat leidde uiteindelijk tot een oorlog tussen Japan en China in 1937, toen Japanse en Chinese troepen slaags raakten buiten Beijing op 7 juli van dat jaar. De nationalisten en communisten staakten op dat moment hun conflict om een gezamenlijk front te vormen tegen de Japanse agressie. In december van datzelfde jaar namen Japanse troepen de toenmalige hoofdstad Nanjing in. De Chinese regering trok zich terug in Chongqing, waar zij zou verblijven tot 1945.

Op basis van de verklaring van Potsdam van 26 juli 1945 kwam het eiland Taiwan opnieuw onder het bestuur van de Republiek China. De Kwomintang vormde opnieuw de regering over het gehele Chinese grondgebied.

Al snel echter flakkerde de strijd tussen de Chinese nationalisten en de communisten opnieuw op. Dat zou uiteindelijk leiden tot de terugtrekking van de troepen van de Republiek China en de vlucht van twee miljoen Chinezen naar de eilandengroep rond Taiwan. Op 7 december 1949 verklaarde de regering van de Republiek China de stad Taipei op het eiland Taiwan tot tijdelijke hoofdstad van de republiek. De gewapende vijandigheden tussen de Republiek China en de Chinese Volksrepubliek werden beëindigd toen de Volksrepubliek een staakt-het-vuren afkondigde op 6 december 1958 naar aanleiding van de patstelling op het einde van de tweede crisis in de Straat van Taiwan.

Tot 1971 was de Republiek China als medeoprichter van de Verenigde Naties lid van alle VN-organen. Als gevolg van resolutie 2758 die de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties op 25 oktober 1971 goedkeurde, werd de vertegenwoordiging van de Volksrepubliek China echter als enige ware vertegenwoordiging van China aangeduid en werd de Volksrepubliek China als een van de vijf permanente leden in de Veiligheidsraad opgenomen. De Republiek China verloor daardoor haar zetel in de VN-organen. Dat leidde ook tot het verbreken van de officiële diplomatieke betrekkingen met de meeste landen. De Republiek China onderhoudt echter wel officiële contacten en sloot handelsverdragen af met de meeste naties.

De Volksrepubliek voert sindsdien ononderbroken een één-China-politiek, waarbij zij Taiwan beschouwt als afvallige provincie. In de Republiek China (Taiwan) vond sinds 1990 echter een omwenteling plaats in de politiek ten opzichte van het Chinese vasteland. Sinds 1990 werd het heroveren van het vasteland immers opgegeven als hoofddoel en wordt er gestreefd naar een vreedzame co-existentie. Daarnaast ondernam Taiwan in 1994 en 1995 verschillende pogingen om toe te treden tot de Verenigde Naties. Ten gevolge van het Taiwanese democratiseringsproces dat midden jaren 80 begon, verbeterden de relaties tussen de twee landen. Wat de Volksrepubliek China betreft heeft de economische openheid die begon in de jaren 80 geleid naar een meer pragmatische houding ten aanzien van Taiwan. Sinds het einde van de jaren 80 laat de Volksrepubliek toe dat toeristen in Taiwan ook het Chinese vasteland bezoeken, en begin jaren 90 begonnen beide landen met onderhandelingen via semiofficiële kanalen over zaken zoals de legalisering van documenten. In 1992 bereikten de Republiek China (Taiwan) en de Volksrepubliek China de beroemde consensus van ‘het ene China met verschillende interpretaties’ ook gekend als ‘de 92-consensus’. Het bestaan van de Republiek China (Taiwan) is dan ook een historische en politieke realiteit waarmee binnen het internationale beleid ten aanzien van Oost-Azië rekening zal moeten worden gehouden.

Daarnaast is het volkenrechtelijk niet hard te maken dat de Republiek China (Taiwan) geen staat is. Het internationaal gewoonterecht zoals dat in artikel 1 van de Conventie van Montevideo betreffende de rechten en plichten van staten van 26 december 1933 werd gecodificeerd, kwalificeert de Republiek China (Taiwan) immers de facto als een soevereine staat.

Taiwan heeft een afgebakend grondgebied dat behalve het hoofdeiland Taiwan de eilandengroepen Penghu (Pescadores) en Kinmen omvat, alsook een aantal kleinere eilandjes voor de kust van het Chinese vasteland. Taiwan heeft eveneens een permanente bevolking. Voorts lijkt het geen twijfel dat Taiwan een effectieve regering heeft die het staatsgezag uitoefent over zijn grondgebied en bevolking. Taiwan is in staat zelf zijn binnenlandse organisatie, het gedrag van zijn onderdanen en zijn binnen- en buitenlandse politiek te regelen en beschikt bijgevolg over volledig zelfbestuur.

Ten slotte is Taiwan bekwaam om betrekkingen aan te gaan met andere staten. Taiwan onderhoudt volwaardige diplomatieke betrekkingen met 23 staten en officieuze betrekkingen met tal van andere staten die inhoudelijk neerkomen op diplomatieke betrekkingen, maar door de betrokken staten zo niet genoemd worden onder druk van de Volksrepubliek China.

Taiwan is het 16de grootste handelsland en de 24ste grootste economie in de wereld. Op het gebied van de informatietechnologie behoort het land zelfs tot de absolute wereldtop. Taiwan is namelijk de grootste producent van verschillende ICT-onderdelen. In ieder modern technologisch apparaat zitten wel een of meerdere componenten die in Taiwan of door een Taiwanees bedrijf werden geproduceerd. Daardoor is er enorm veel kennis op dat gebied aanwezig en worden er grote bedragen geïnvesteerd in onderzoek en ontwikkeling naar geavanceerde technologieën. Het hoge opleidingsniveau van de bevolking maakt het ook een interessant investeringsgebied voor verschillende multinationals. De Republiek China mag dan ook met recht en rede een belangrijke economische speler worden genoemd in Oost-Azië en de wereld.

Vlaanderen onderhoudt, met uitzondering van Noord-Korea en Taiwan, culturele samenwerkingsakkoorden met alle landen in Oost-Azië. Het zou dan ook logisch zijn om ook een cultureel samenwerkingsakkoord met de Republiek China (Taiwan) te onderhandelen.

Filip DEWINTER

Frank CREYELMAN

Christian VEROUGSTRAETE

Marijke DILLEN

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

Het Vlaams Parlement,

- overwegende dat:
 - 1° het bestaan van de Republiek China, ook Taiwan genoemd, een politieke en historische realiteit is;
 - 2° de Republiek China (Taiwan) voldoet aan de internationaalrechtelijke vereisten om te worden gekwalificeerd als staat, en dus volkenrechtelijk dient beschouwd te worden als een soevereine en onafhankelijke staat;
 - 3° de Republiek China (Taiwan) een vreedzame co-existentie met de Volksrepubliek China nastreeft;
 - 4° de Republiek China (Taiwan) een vreedzame co-existentie met de andere naties van de wereld nastreeft;
 - 5° Vlaanderen culturele samenwerkingsakkoorden onderhoudt met alle andere landen in Oost-Azië, Noord-Korea uitgezonderd;
 - 6° de Republiek China (Taiwan) een belangrijke economische macht is in Oost-Azië en de wereld;
 - 7° de Republiek China (Taiwan) een zuiver democratisch systeem kent;
- vraagt de Vlaamse Regering om de nodige diplomatieke initiatieven te ondernemen om een cultureel samenwerkingsakkoord met de Republiek China (Taiwan) tot stand te brengen en zo tot een betere samenwerking tussen Vlaanderen en de Republiek China (Taiwan) te komen op het gebied van cultuur, onderwijs en wetenschappen.

Filip DEWINTER

Frank CREYELMAN

Christian VEROUGSTRAETE

Marijke DILLEN